ادامه از صفحه ۱۲

کمپین «بهبود خدمت سربازی» صدای اعتراض مردم بود

کارمان از سیاست جداست

یکی از اعضای کمپین که برای گفت‌وگو به «شرق» آمده، لبخند آرامی می‌زند و می‌گوید: «آدم‌هایی بوده‌اند که با شعارهایی درباره سربازی آمده‌اند اما قصدشان خیر نبوده و تلاش صادقانه‌ای نداشته‌اند، ولی ته دل ما معلوم است که داریم برای چه این کارها را انجام می‌دهیم، می‌خواهیم باورهای غلطی که راجع به سربازی و سرباز وجود دارد را از بین ببریم و طبیعی است که نیت سیاسی نداریم چون اگر می‌داشتیم الان باید اسم ما همه‌جا مطرح می‌شد درحالی‌که هیچ‌کس نمی‌داند حتی اسم ما چیست که بعدها بخواهیم به نحوی از آن بهره‌برداری کنیم». می‌گویند هدفشان این بوده که با دولت و مردم، دیالوگ تازه‌ای از دریچه موضوع اجتماعی و فراجناحی سربازی برقرار کنند: «به مردم بگوییم این‌قدر ناامیدانه درباره سربازی حرف نزنید و اگر تا به امروز، هر کسی قدمی در این راه برمی‌داشت، امروز بسیاری از مشکلات حل شده بود».

باور غلطِ من رفته‌ام پس تو هم برو!

آنها گروهی هستند که به طور غیررسمی، مزه دهان جامعه را درباره سربازی چشیده‌اند؛ می‌دانند که خانواده‌ها چطور و کجا تحت فشار قرار می‌گیرند و چرا با وجود مشکلات و خاطرات تلخی که هرکدام ما از سربازی خود یا اعضای خانواده خود داریم، درباره آن سکوت می‌کنند: «می‌دانید یک تصور عمومی هست که مردم می‌گویند چون ما رفته‌ایم سربازی، بقیه هم باید بروند. درحالی‌که یک زمانی به سربازها بها می‌دادند و از آنها در تاکسی‌ها، اتوبوس‌ها، برنامه‌های عام‌المنفعه و... به‌رایگان پذیرایی می‌کردند. ۱۹ سرباز کشته شده‌اند و راننده تاکسی با آنها همدردی می‌کند اما راضی نمی‌شود یک سرباز را رایگان جایی ببرد». لابد انیمیشن‌های این کمپین را دیده‌اید، انیمیشن‌هایی که به مشکلات سربازی می‌پردازد و خیلی غیرمستقیم و به دور از شعار، واقعیت داخل پادگان‌ها را نشان می‌دهد. کمپین بهبود سربازی از این دست فعالیت‌های رسانه‌ای کم ندارد و آن‌طورکه مسئولانش می‌گویند توانسته‌اند مخاطبان گسترده‌ای هم جذب خود کنند: «تولید رسانه‌ای کمپین ما واقعا زیاد است و شاید از معدود رسانه‌هایی باشیم که به همان اندازه که تولید رسانه‌ای داریم، دیده می‌شویم. بعضی از پست‌های ما در تلگرام سه میلیون بار دیده می‌شوند. این نشان می‌دهد که مردم تا چه حد نسبت به مسئله سربازی حساس‌اند». تلاش‌های این کمپین در عین ناامیدی مردم چندین بار به بار نشسته؛ آنها توانسته‌اند طوماری با هزارو ۲۰۰ امضا برای تسهیل سربازی کارآفرینان به بنیاد نخبگان بفرستند و جواب بگیرند، توانسته‌اند در دانشگاه تهران همایشی برگزار کنند و از مسئولان نظام بخواهند تعریف خود را نسبت به سربازی اعلام و حتی تغییر دهند. تشکل‌های دانشجویی در بسیاری از دانشگاه‌های مهم تهران به جمع یاران این کمپین پیوسته‌اند و بعد از گذشت یک قرن، سربازی به مسئله روز جامعه بدل شده که تغییر و بهینه‌سازی آن از مطالبات مردم و دانشجویان شده است: «دیالوگ مشترک کمپین ما با دولت این است که خدمت به کشور به‌هیچ‌عنوان بد نیست و باید تلاش کنیم تا دوره سربازی به خدمتی واقعی برای کشور بدل شود».

خاطرات یک روز تلخ

بحث به اینجا که می‌کشد، آنها خاطرات آن روز تلخ را مرور می‌کنند که به فاصله زمانی چند ساعت از کشته‌شدن ۱۹ سرباز در جاده نی‌ریز، شبکه‌های مجازی پر شدند از صدای اعتراض جامعه: «در آن روز خاص، یک اتفاق تلخ افتاد، اتفاقی آن‌قدر تلخ که واقعا سکوت جایز نبود؛ اما رسانه‌ها سکوت کردند و این سکوت به‌قدری برای مردم سنگین بود که احساسات‌شان فوران کرد به سمت شبکه‌های مجازی. هیچ‌کس در ساعت‌های اول تسلیت نگفت، هیچ‌کس نگفت در این حادثه که اصلا سیاسی نبود، چرا مردم این حق را ندارند که از مسائلی که در حق این سربازها رفته، حرف بزنند و این‌طور درددل‌ها در شبکه‌های مجازی آغاز شد. ما در کمپین، خبر این اتفاق را منتشر کردیم و در ۴۸ ساعت بعد، فقط دو ساعت خوابمان برد چون مردم هجوم آورده بودند به شبکه‌های مجازی و می‌خواستند نظرات و حرف‌هایشان را یک جایی منتشر کنند». آنها می‌گویند که طبیعی است مردم با آمدن در میدان‌های اصلی شهرهایشان بخواهند در سوگ این ضایعه اسفناک شرکت کنند چراکه «روش مردم عادی برای تسلیت همین است، منتها اتفاقی که افتاد این بود که بیرون‌آمدن و تجمع مردم در خیابان‌ها نیاز به هماهنگی نیروی انتظامی داشت؛ چراکه این نیرو مسئول برقراری امنیت تجمع‌هاست».اگر روزی اعضای این کمپین از کانال‌های تلگرامی سطح پایین تقاضا می‌کردند با انتشار تبلیغ کانال کمپین، آنها را بیشتر با مردم آشنا کنند، امروز کمپین بهبود سربازی یکی از پربازدیدترین کانال‌های تلگرامی، صفحات اینستاگرامی و دیگر شبکه‌های مجازی را به خود اختصاص داده تاجایی‌که اعضای این کمپین می‌توانند بگویند: «در این مدت بزرگترین دستاورد ما، ایجاد توجه در میان مردم بود، ما سعی کردیم به آنها کمک کنیم تا در کنار هم قرار بگیرند و برای بهبود سربازی تلاش کنند یا لااقل در افزایش کیفیت این وظیفه عمومی مشارکت داشته باشند.»

ترکش مخالفان به شفافیت صورت‌های مالی نظام بانکی در پسابرجام

دلواپسان در لباس حسابداری

عباس هشی
حسابدار رسمی

عکس: عباس کوثری، شرق

اقدام بجا و به‌موقع بانک مرکزی مبنی‌بر ابلاغ صورت‌های مالی جدید بانک‌ها در بهمن‌ماه ۱۳۹۴ در رفع موانع بر سر راه بانک‌ها در پسابرجام، گویا مقبول دلواپسان قرار نگرفته است. هیچ‌گونه شبهه‌ای وجود ندارد که این اقدام اساسی و قانونی بانک مرکزی (برگرداندن شفافیت مالی و گزارشگری به نظام بانکی کشور) تنها راه‌حل برون‌رفت از سد و مانع در بهره‌مندی نظام بانکی کشور در اتصال و همکاری با بانک‌های کشورهای اروپایی و دیگر کشورهایی بوده که به‌طور جدی پایبند به رفع تحریم‌ها در دوران پسابرجام هستند. نگرانی آنها از نبود شفافیت مالی، انضباط مالی و گزارشگری مالی بانک‌ها، به‌خصوص به‌روزنبودن آن در چارچوب استانداردهای IFRS و مقررات بازل است. در تمامی جلسات و مذاکرات پسابرجام بانک مرکزی برای برقراری ارتباط بانک‌های ایرانی با بانک‌های جهانی، ضعف نظام گزارشگری مالی بانک‌ها اولین سؤال روی میز بوده است، این گزارشگری به‌روز درواقع زبان مشترک بانک‌های خارجی برای ایجاد هرگونه رابطه مبادلاتی بانکی و پولی برای امور جذب سرمایه‌گذار خارجی و جان کلام سوییفت و ال‌سی با بانک‌های خارجی است که خوشبختانه بانک مرکزی حسب مسئولیت قانونی، با تأخیر یکی، دوساله تهیه و تدوین چارچوب این گزارشگری مالی شفاف را از سال ۱۳۹۳ در دستور کار خود قرار داد تا زمینه تهیه صورت‌های مالی بانک‌ها برای سال ۱۳۹۴ را عاری از این نقاط ضعف و کاستی فراهم کند. همچنین فتح بابی باشد برای گشایش گره کور ایجادشده توسط بانک‌های خارجی. ضمن اینکه این اقدام بسیار مثبت و بجا، برای تحقق احکام حکومتی و برقراری شفافیت مالی در نظام بانک‌ها، لازم است.

خلاصه مطالب قسمت اول:

- کلید مبارزه با فساد مالی و اقتصادی، شفافیت مالی و شفافیت گزارشگری مالی است که به طرق مختلف مانع از تحقق آن شده‌اند.

- مسئولیت‌های بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی در ارتباط با تفکیک اصول حسابداری و گزارشگری در نظام بانکی و تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی.

الف- مسئولیت بانک مرکزی

ب- سایر مسئولیت‌های وزیر محترم وظیفه حاکمیتی تدوین استانداردها:

- اقدامات خوب و به‌موقع مقام ناظر بازار سرمایه از سال ۱۳۷۸ لغایت حال- و تأسف از اینکه چرا گزارشگری حقوق و مزایای مدیران را از سال ۱۳۸۹ الزامی نکرد تا دولت تدبیر دچار چالش این میراث از دولت قبلی نشود.

- انتظار از مرجع تدوین زیر نظر وزیر محترم، همکاری با بانک مرکزی برای این امر مهم است نه دلواپسی

- بر صورت‌های مالی بانک‌ها چه گذشته است که یک عده از شفافیت آن نگرانند. چرا رویه معمول جهانی گزارشگری حقوق و مزایای مدیران را در گزارشگری بانک‌ها و شرکت بورسی از قلم انداختند تا این بیماری موروثی فیش حقوقی گریبان‌گیر دولت تدبیر نشود.

- ضعف و اشکال اساسی صورت‌های مالی بانک‌ها ناشی از عدم رعایت این شفافیت مالی طی سال‌های اخیر (ناشی از تأخیر تدوین و به‌روزرسانی استانداردها)

- اما از بعد حسابرسی و اظهارنظر حسابرسان مستقل

مشروح عناوین:

۱- کلید مبارزه با فساد مالی و اقتصادی، شفافیت مالی و شفافیت گزارشگری مالی است که به طرق مختلف مانع از تحقق آن شده‌اند.

متأسفانه باوجود احکام حکومتی در سه دهه اخیر و قوانین مصوبه ۱۳۹۰، توسط مقامات دولتی هنوز اجرائی نشده است. حال که بانک مرکزی برای رفع این معضل سیستم بانکی کشور اقدامات شفافیت مزبور را انجام داده، به‌جای خوشحالی، چرا دلواپسان نگران شده‌اند.

۲- مسئولیت‌های بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی در ارتباط با تفکیک اصول حسابداری و گزارشگری در نظام بانکی و تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی

الف- مسئولیت بانک مرکزی:

تهیه و به‌روزرسانی این استانداردها از منظر محتوا و نحوه و اصول حسابداری و دفترداری بانک‌ها و همچنین از نظر شکلی و نمونه صورت‌های مالی برعهده بانک مرکزی است (مواد ۳۳ و ۳۶ قانون پولی و بانکی مصوب ۱۳۵۱ و بند الف ماده ۹۷ قانون برنامه پنجم به شرح زیر است:

ماده ۳۳- نحوه و اصول حسابداری و دفترداری بانک‌ها به نحوی که ترازنامه مربوط نشان‌دهنده کلیه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک باشد به وسیله شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد و بانک‌ها مکلف به اجرای آن خواهند بود.

ماده ۳۶- طرز تهیه و تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان بانک‌ها و مؤسسات اعتباری از طرف بانک مرکزی ج.ا.ا تعیین خواهد شد.

حسب ضرورت مطابقت عملکرد و گزارشگری بانک‌ها در چارچوب عملیات بانکی بدون ربا که از سال ۱۳۶۲ الزامی بوده است، در بند الف ماده ۹۷ قانون برنامه پنجم به شرح زیر مورد تأکید قرار گرفته است:

بند الف- «اصلاح رویه‌های اجرائی، حسابداری و مالی در سامانه بانکی مطابق اهداف و احکام بانکداری بدون ربا»

به‌طوری‌که ملاحظه می‌شود اقدام اخیر بانک مرکزی در راستای وظایف قانونی بوده که با تأخیر آن را به اجرا درآورده است.

ب- سایر مسئولیت وزیر محترم وظیفه حاکمیتی تدوین استانداردها:

و قسمت دوم که اعتباربخشی به این صورت‌های مالی است، برعهده وزیر محترم اقتصاد است که از طریق زیرمجموعه حاکمیتی تدوین «استانداردهای حسابداری و حسابرسی» که هم‌زمان بازوی دوم حسابرسی اجرائی دولتی نیز هست، انجام می‌گیرد.

این مرجع تدوین استانداردها، اولین استانداردهای حسابداری و حسابرسی را پس از ۹ سال از تأسیس سازمان با همت و کوشش مرکز تحقیقات با حضور استادان دانشگاه و حرفه در سال ۱۳۷۵ ارائه داد (با همت دانشگاهیان مستقر در وزارت ابلاغ قانونی شد). پس از دوره سه سال آزمایشی، از سال ۱۳۷۸ به صورت قانون دائمی ابلاغ شد.

متعاقبا با تغییر نام «مرجع تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی» به خدمت‌گزاری ادامه داده‌اند.

ارائه صورت‌های مالی نمونه که استانداردهای حسابداری حاکم بر آن است نیز به وسیله این مرجع تهیه و ابلاغ می‌شود؛ لیکن حسب ضرورت نیازهای قانونی مقام‌های ناظر (بانک مرکزی، بازار سرمایه و بیمه مرکزی) نقطه نظرات دیگر مقام‌های ناظر هم به آن لحاظ در قالب یادداشت‌های صورت‌های مالی، مستندات پشتوانه صحت و درستی این اقلام، فرم ترازنامه و سود و زیان و... جداگانه تهیه شده است.

تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی از همان دهه ۶۰، عملا یک کار ترجمه استانداردهای جهانی (آمریکا و انگلیس) بود که با تغییرات جزئی ملی شد و به‌کار گرفته می‌شد. علی‌القاعده مسئولیت رفع کاستی‌های گزارشگری مالی در کشور (در کل اقتصاد) با این نهاد بوده است. تجمع دو مسئولیت حاکمیتی و حسابرسی اجرائی، عملا استقلال را زیر سؤال می‌برد ضمن اینکه یک احساس حاکمیتی ایجادشده که آنها آمادگی پذیرش سؤال درباره کیفیت و تأخیر را ندارند! خوشبختانه وزیر محترم پس از فراغت از نفس‌گیری، به وسیله مدیران دولتی و رانتی تفکیک وظیفه حاکمیتی از حسابرس اجرائی را در ۱۳۹۴/۶/۲۸ و ۱۳۹۴/۱۲/۱۵ در دستور کار قرار داده‌اند.

اقدامات خوب و به‌موقع مقام ناظر بازار سرمایه از ۱۳۷۸ لغایت حال- و تأسف از اینکه چرا گزارشگری حقوق و مزایای مدیران را از سال ۱۳۸۹ الزامی نکرده تا دولت تدبیر دچار چالش این میراث از دولت قبلی شود.

در این سال‌ها مقام ناظر بازار سرمایه در به‌روزرسانی اطلاعات مالی، شفافیت و گزارشگری مالی نسبت به دیگر دستگاه‌ها فعال‌تر و جلوتر عمل کرده‌اند و عملا مرجع تدوین بعضا پیرو این اقدامات عمل کرده‌اند (ازجمله معضل تسعیر ارز در سال‌های ۱۳۹۰، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ که یک با نظریه منطقی اعلام شد برای سال ۱۳۹۱ بقیه بود لیکن در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۱ نظریه جدیدی اعلام شد در حساب‌های سال ۱۳۹۱ به بعد هم اعمال شد اما صاحب‌نظران آن را تأیید نکردند و مصوبه آن را در مرداد ماه ۱۳۹۲ صادر کردند (این مصوبه موسوم به نسخه مقاماتی برای کمک به شاخص است) در حساب‌های سال ۱۳۹۳ برخی بانک‌ها آن را اجرا نکردند. به زبان ساده این استاندارد را به‌عنوان نسخه‌ای برای بالابردن شاخص در سال ۱۳۹۱ صادر کردند.

انتظار از مرجع تدوین زیر نظر وزیر محترم، همکاری با بانک مرکزی برای این امر مهم است نه دلواپسی

اما مرجع حاکمیتی تدوین استانداردهای حسابداری (که تأخیر مداوم در تدوین این استانداردها دارد) در دقیقه ۹۰، ساز مخالفت خود را با این اقدام اساسی کوک کرد. مردم و ذی‌نفعان از این اقدام خوب و بجا، حداقل تأخیر چهار تا ۱۴ ساله بانک مرکزی را بخشیده‌اند و انتظار این بود که دیگر مرجع هم با وضعیت مشابه به استقبال این اقدام خوب برود که نرفت و گفته می‌شود شایعه است. این قسمت حسابرسی اجرائی این حاکمیت (بازوی راست) مدیران بانک‌های دولتی و خصولتی را حتی به تهیه آن تشویق نکرده‌اند و هم‌زمان با هم‌صدایی بازار سرمایه موضع دلسوزانه «هنوز زود است و ان‌شاءالله سال ۱۳۹۵ و...» گرفته‌اند. مریض، «وقت» درمان این مریضی را حس (با تأخیر) احساس می‌کند، حسابرس که درباره رعایت مبانی استانداردی حاکم بر مریض، ناظر است چرا مخالف است و تعیین نظام بانکی دست بانک مرکزی است نه اینکه به‌جای مریض تصمیم گیرد.

ساز مخالف‌زدن دلواپسان درباره این شفافیت واقعا سؤال‌برانگیز است. این مدیران دولتی و رانتی به خوبی می‌دانند توسعه اقتصادی کشور با رفع تحریم از نظام بانکی تحقق می‌یابد زیرا شریان اقتصادی کشور، «پول نفت» و دیگر اقلام صادراتی فقط از مسیر نظام بانکی می‌گذرد.

بر صورت‌های مالی بانک‌ها چه گذشته است که یک عده از شفافیت آن نگرانند؟ چرا رویه معمول جهانی گزارشگری از حقوق و مزایای مدیران، را در گزارشگری بانک‌ها و شرکت بورسی از قلم انداختند؟ تا این بیماری موروثی فیش حقوقی گریبان‌گیر دولت تدبیر نشود.

اما برویم سر اصل موضوع و ببینیم در صورت‌های مالی جدید ابلاغی بانک مرکزی چه اتفاقی افتاده است. دو تغییر مهم رخ داده که موجب نگرانی شده است. اولا یادداشت‌های بسیار مناسبی برای افشای سطح ریسک بانک‌ها مطابق اصول کمیته بال (که رهنمودهای آن جهت آمادگی بانک‌ها در اواخر سال ۱۳۹۳ به بانک‌ها ابلاغ شده بود)، در این مجموعه جای گرفته است که سازگار با استانداردهای بین‌المللی، گزارشگری مالی (IFRS) نیز هست. همه می‌دانیم امروز در دنیا کسی به صورت‌های مالی یک بانک که فاقد یادداشت‌های افشای ریسک باشد کوچکترین توجهی نمی‌کند. حداقل‌هایی که بانک مرکزی در صورت‌های مالی جدید با توجه به توان بانک‌ها در این زمینه الزام‌آور کرده است، چهره بانک‌ها را در گزارشگری مالی دگرگون کرده آن هم به‌طور آرام و به نحوی که بخشی از نیازهای ضروری (ازجمله عملکرد و سپرده‌ها و ریسک) را در سال ۱۳۹۴ و بقیه موارد IFRS در سال ۱۳۹۵ به بعد رسیدگی و اظهارنظر حسابرسان به این اطلاعات هم در صورت مالی یا یادداشت‌ها هم در همه جای دنیا طبق استاندارد حسابداری براساس مستندات ازجمله ضوابط ابلاغی نهاد ناظر بر بانک‌ها که آن هم براساس رهنمودهای کمیته تخصصی بال است، صورت می‌گیرد.

تغییر دوم، اضافه‌شدن صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری است که مخصوص صنعت بانکداری ایران است که در ذات خود باید با قانون عملیات بانکی بدون ربا هم سازگار باشد. اعلام نظر صریح دکتر موسویان، عضو شورای فقهی بانک مرکزی در مصاحبه مورخ ۱۳۹۵/۴/۰۲ به‌خوبی ضرورت شرعی این گزارش مالی را تبیین کرده است و خلاصه این عملکرد این است که رابطه صاحبان سپرده‌های سرمایه‌گذاری با بانک رابطه وکیل و موکل است و هر وکیلی موظف است به موکل خود گزارش عملکرد بدهد...

ادامه در صفحه ۱۹

خبر

هشدار وزیر ارتباطات به بانک‌ها

● **ایسنا:** بهره بالای بانکی و دشواری‌های متعدد دیگری که بر سر راه دریافت وام بانکی وجود دارد، موجب‌شده بسیاری از شرکت‌های حوزه ICT عطای دریافت وام را به لقای آن ببخشند. محمود واعظی اخیرا در جمع فعالان بخش خصوصی به انتقاد از این روند پرداخته و اظهار کرد: اکنون بانک‌ها به نوعی رقیب بخش خصوصی شده‌اند و به‌جای اینکه به وام‌دهی به شرکت‌های خصوصی بپردازند، شرکت‌های هلدینگی خاص خود را راه‌اندازی می‌کنند که این اقدام درستی نیست، ما تنها می‌توانیم به آنها توصیه کنیم از چنین اقدامی بپرهیزند. وی با تأکید مجدد بر لزوم فعالیت مناسب بانک‌ها در عرصه ارائه وام، عنوان کرد: تمام بانک‌ها به راه‌اندازی شرکت‌های مختلف اقدام کرده و به شکل ضربدری به شرکت‌های یکدیگر وام می‌دهند. واعظی افزود: اکنون با توجه به اینکه بانک‌ها نمی‌توانند به شرکت‌های زیرمجموعه خود وام دهند، معمولا به شکل ضربدری به یکدیگر وام داده و خود به شکل مستقیم وارد سرمایه‌گذاری در عرصه‌های متعدد می‌شوند. اگرچه بانک‌ها فکر می‌کنند با این شیوه، سود بیشتری خواهند داشت اما اگر به جای ورود مستقیم به عرصه به شرکت‌های فعال وام دهند نیز قطعا متضرر نخواهند شد.

برگزاری چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی صنایع آشپزخانه

● **ایلنا:** صنعتگران، تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی حوزه صنایع و تجهیزات آشپزخانه، حمام، سونا و استخر از شهرهای مختلف کشورمان و شرکت‌های خارجی، از ۲۸ تا ۳۱ تیرماه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران گرد هم می‌آیند. در چهاردهمین نمایشگاه بین المللی صنایع و تجهیزات بیش از ۲۴۰ شرکت داخلی و خارجی حضور دارند و جدیدترین تولیدات و خدمات خودشان را به نمایش می‌گذارند. در کنار ۱۷۰ شرکت داخلی شرکت‌کننده در این نمایشگاه بین‌المللی ۷۰ شرکت خارجی از کشورهای کره‌جنوبی، ترکیه، فنلاند، چین، فرانسه، ایتالیا، آلمان، برزیل، اسپانیا و هلند نیز حضور دارند. تعداد شرکت‌های خارجی و نیز فضای تحت پوشش بخش خارجی این نمایشگاه نسبت به سال گذشته ۱۰۶ درصد رشد نشان می‌دهد که این نشان‌دهنده تمایل و استقبال بسیار مطلوب شرکت‌های خارجی برای حضور در این حوزه صنعتی کشورمان است.